

punkter i forslaget er under debatt. Angående behandlingen av krigsansvarlige og utrenskningen innen forvaltningen, ytret Faasikivi: Den Hornborgske komiteen vil legge fram en utførlig utredning. Jeg vil bare si at vi vil holde oss strengt til våre lover. Slikalte folkeordstaler er uttrykkelig forbudt i konstitusjonen, som bygger på svensk lov og nordisk rettsopfatning. Spørsmålet om konstitusjonsendring er meget komplisert, og ikke aktuelt. Jeg for mindel kan bare slå fast at vi kommer til å følge våre nordiske rettsprinsipper.

*

PRESSEKLIPP

Den nye patriarken Alexei ble høytidelig innsatt i sitt embede i februar under stor prakt, i Bogoyavlensk-katedralen. Han ble utpekt ifjor, men seremonien kunne ikke holdes fordi en del av bisepene enda var under tysk okkupasjon. Han ble metropolit av Leningrad og Novgorod i den aller mørkeste tid for kirken, i 1933. Under krigen har han fått Leningradmedaljen for framragende holdning under beleiringen.

*

Utenriksminister Trygve Lie blir norsk sjefsdelegat ved San Fransisco-møtet 25. april. Delegasjonens øvrige sammensetning er ennå ikke kjent. Norsk side har ingen innvendinger å gjøre mot alta-kompromisset om voterings-systemet som under de nåværende forhold betraktes som det best mulige.

*

Den norske regjering meddeler at Norges bank har truffet overenskomst med 11 New York banker om et lån på 16 mill. kroner for å finansiere igangsettelsen av livsviktige industrier og av handelen i etterkrigsperioden. Summen stilles til landets rådighet etter befrielsen. Renten blir 2 % de første 2 år og deretter 2 1/2 %. Ifølge lånevilkårene skal Norges bank betale 1/2 % rente av den del av lånesummen som eventuelt ikke anvendes. Kreditten blir tilgjengelig enten i rede penger eller i kreditiv. En del av pengene vil bli utporsjonert til handelsbankene for å sette dem istand til å gjenoppta bankforbindelsene med sine interessenter i USA.

*

Den fremste sjefskandidat for den nye polske provisoriske regjering oppgis å være erkebiskop Sapieha i Krakov.

*

Arbeidsplikten i USA ble avvist. Ved en prøvestemming om det lenge omstridte lovforslag "arbeide eller kjempe" tilbakeviste senatet forsøket på å gjøre den nasjonale tjenesteplikt obligatorisk. Etter en hissig debatt forkastet senatet med 60 stemmer mot 23 et endringsforslag om at hver mann skal plasseres i et arbeide som er av betydning for krigsinnsatsen.

*

Etter den amerikanske statistikk ble mer enn 2 mill. menn drept i krigen i løpet av 1944. Derav skal 1 1/2 mill. komme på aksemaktens side og resten på de alliertes. De amerikanske tap av døde var omkring 5 ganger større enn i 1943. Ifølge de statistiske beregninger skal tapene fordeles på følgende måte: USA 145.000, det Britiske Imperium 125.000, Russland 550.000, Kina 50.000 og Frankrike innpå 15.000 døde. Til disse tall kommer ytterligere flere tusen døde hos andre forente nasjoner. Man regner at Tyskland har mistet 800.000, Japan 300-400.000 og aksedribantene sammenlagt ca. 100.000 i døde.

*

Det verserer stadig rykter om at Sovjet og Vatikanet er gjensidig interessert i en avtale med hverandre. Osservatore Romano dementerte i februar en russisk melding om at paven gjerne ville ha vært innbudt til Jalta. Over 80 mill. katolikker lever i Øst-Europa. Paven har all interesse av å trygge sin innflytelse blant dem, og Stalin vil sikkert gjerne sikre seg deres lojalitet.

*

Den engelske gjenoppbygningsminister Lord Woolton planlegger 2 års "nasjonal unntagelsestilstand" for å gjennomføre byggeprogrammet. Først skal hver familie skaffes egen bolig. Dette skal kreve 750.000 nybygg. Deretter skal antislumpprogrammet fra før krigen gjenomføres, dette omfatter 500.000 bygg. I fredstid har England omtrent 1 mill. bygningsarbeidere, 1/3 er disponible nå. Ett år etter krigens slutt vil det forhåpentlig være 800.000. Minst 300.000 bygg må kunne bli fullt ferdige på 2 år.

*

FRIHET OG FRED

Nr. 14 (31)

1945 (2. årg.)

FREDENS SOMMER.

Det bærer mot det siste slag
mot sjølv Tysklands nederlag.
Da kommer den - vår frihetsdag,
som ingen makt kan hindre.

Da blir vi frie - jeg og du
og millioner andre,
som føler naziveldets gru
og fikk i fengsel vandre.

De stjal vår frihet dag for dag,
mens uker ble til år.
Vårt sinn ble langsomt fylt av hat
til dem som gav oss sår.

Vi lovet hellig - mann for mann
å holde til det siste.
Mange holdt til gravens rand
og fikk som lønn en kiste.

De gav sitt liv for alle dem
som unngikk nazis fengsler.
Falt for land og folk og hjem
skjønt også de bar lengsler.

I våre hjerter er de gjemt
de mange kjære navne.
Ingen, ingen vil bli glemt,
dog vil vi mange savne.

Naturen bringer bud som før,
en hellig vårsol flammer.
Atter gjennom håpets dør
vi skuer - FREDENS SOMMER.

Skrevet av en fange.

SLAGET OM NORGE.

Ettersom avgjørelsen på frontene nærmer seg, blir et spørsmål mer og mer brennende: Hvordan kommer det til å gå med Norge? Det er flere muligheter, og det er ikke mulig nå å si hvordan utviklingen blir. "Håndslag" og en artikkel fra Utrikespolitiske Institutet behandler det dystreste perspektivet. Når vi her gjengir synspunktene i disse artiklene, er det ikke for å så pessimisme, men fordi vi mener at det er sunt og nødvendig å se også denne muligheten i øyene og være forberedt på den.

Etter den hurtige militære utviklingen på øst- og vestfronten spør man med rette hva som skal skje når de allierte vestarmeer og de russiske arméene har rakt hverandre hånden i Nord-Tyskland. Vil den tyske ledelse fortsette motstanden i syd? Vil det gis ordre om kamp til siste mann også i Norge? Vil det gjenstå 2 tyske motstandsentra i krigens slutfase, et i Alpen og et i Norge, forbundet mer eller mindre med flyforbindelser?

Det ligger i sakens natur at et resonnément av denne art må få en temmelig spekulativ karakter. Når det gjelder den tyske ledelses planer kan man bare gjette seg til hva som er sannsynlig.

Norges strategiske og krigsøkonomiske betydning for den tyske krigføringen har vært omstridt, men det er vel et faktum at okkupasjonen av Norge fra 1941-44 ikke har "lønnet seg". Nå er situasjonen en helt annen. For det første har landet fått en langt større betydning som forsyningsbasis etter at Tyskland har mistet nesten alle sine andre områder utenfor grensene. Den lange norske kysten er samtidig en noenlunde sikker tilflukt for de tyske blokadebryterne som tross alt enda kommer inn. For det andre beskytter "den norske bastionen" den tyske Nordsjøkysten og hindrer at en alliert aksjon på denne fronten sikrer seg flankebeskyttelse ved å opprette baser i Norge. Det er åpenbart at den tyske krigsledelsen regner med den muligheten at de allierte for å påskynde krigsutviklingen også vil innlede et angrep mot den tyske nordfronten, f.eks. ved en landstigning på Jylland. For det tredje anser tyskerne det åpenbart ikke utenkelig at Sverige i krigens siste fase kan komme til å bryte ut av nøytraliteten, og det er grunn til å tro at tyskerne da vil bruke de sterke troppestyrkene i Norge til å øve press på svenskene ved å skremme med den skjebne som vil bli Norge til del i tilfelle av provoserende svensk nøytralitetsbrudd.

Ingen av disse grunnene er imidlertid tilstrekkelige til å forklare at tyskerne idag vil ofre så meget på Norge - ellers ville uttynningen av Nordgestyrkene ha begynt tidligere, slik at en fullstendig evakuering ville vært mulig å gjennomføre. I tillegg har man naturligvis hensynet til prestisjen. Men den viktigste grunnen har vel sin rot i mere vidtrekkende overveielser: Ettersom skruetiløkket om Tyskland skrues tettere sammen, vil den tyske krigsledelsen nesten automatisk bli stillet overfor et valg, enten å holde de nåværende frontene i vest og øst så lenge som mulig med det sikre resultatet at krigsmakten etterhvert vil ulveråse - eller om kort tid frivillig gi opp hele Nord-Tyskland, trekke styrkene tilbake til de sørtyske og østerrikske fjellene og yte hårdnakket motstand bak sterke naturlige forsvarsstillinger i håp om at den allierte koalisjonen litt etter litt skal smuldre hen. Men i en slik plan får "festningen Norge" en ganske spesiell plass. Ved å holde en slik forsvarssy med en lang Atlanterhavskyst kan de gjenværende nazistiske kadrene skaffe seg et åndehull ut til verdenshavene.

Det er mange ting som tyder på at det nettopp er dette som er Himmlers og hans selskaps plan. Det er idag flere hundre tyske U-båter i Norge (desuten flere lette kryssere og et stort antall jagere og andre mindre krigsskip) i overordentlig vel beskyttede U-båthavner. Det foreligger planer om å overføre større skip til Norge, men disse planer ble til en viss grad kryssret ved bombingene av marinestasjonen ved Horten. Det bygges fremdeles nye U-båter, samtidig som havneanleggene stadig utvides og ganske store deljelagre legges opp - mens oljemangelen i Tyskland selv er skrikende. Planer er også ganske rasjonell. Med et støttepunkt i Norge burde "festningen Berchtesgaden" kunne utholde en beleiring betydelig lengre enn uten. Den norske fjellfestningen er lett å forsvare, og det treffes omfattende forberedelser angående befestninger, sprengningsforberedelser, lagring, ammunisjonsreserver o.s.v. En ukjent faktor er naturligvis den psykologiske vir-

ningen av at frontene i Tyskland brytes sammen - det kan naturligvis føre til at den nazistiske besettelsen blir drevet ut av troppene. En har her i det hele tatt å gjøre med en rekke uberegnelige faktorer - men det kan en naturligvis ikke regne med. I denne artikkelen skal det dystreste perspektivet framholdes fordi det er nødvendig at en ser situasjonen i øynene. En kan regne med at en tredjedel av de styrker som er igjen i Norge, består av elitetropper. Standarden forøvrig er heller ikke særlig lav. Den er til og med strålende om man sammenlikner den med folkestormen.

Det har fra tid til annen kommet fram kritikk av den norske motstandsbevegelsens kamptoder, men det synes som om ledelsen for den norske hjemmefronten har valgt en taktisk riktig linje. Den umiddelbare framtid i Norge nå går i møte viser hvor riktig det var at man sparte på kreftene til det øyeblikk da det virkelig gjelder. Det norske folket har aldri tenkt å selge inn i friheten på andre kjempende nasjoners blod - det forteller også de kampparolene som nå fra dag til dag kommer fra hjemmefrontens ledelse. Forløbige er våpnene vesentlig den aktive sabotasjen, rettet mot krigsøkonomiske mål og strategiske kommunikasjoner.

Men en kan trygt gå ut fra at hjemmefronten har lagt planer, utarbeidet taktiske metoder som vil vise seg meget effektive. Det kan man ikke si noe om idag. Forutsetningen må imidlertid være at kampen åpnes i sammenheng med regulære krigsoperasjoner som binder fiendens hovedstyrker og muliggjør en enhetlig ledelse av friskarene over et større område.

Mere enn noensinne er det på sin plass å innskjerpe krigens lov; Ansvarsbevissthet og disiplin. Ingen vet hva kampen vil koste, men vi vet den vil bli hård.

SMÅ GLIMT FRA NORGE I UTLANDET.

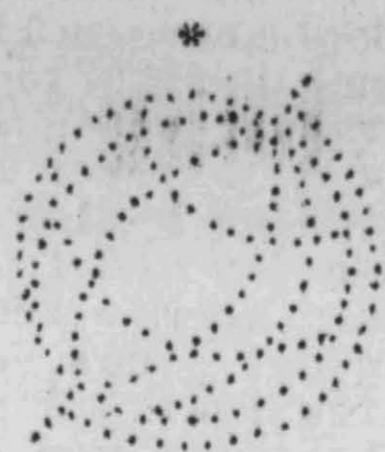
For en tid siden fikk en matros på en av tankbåtene våre brev fra Nortraship om at han var blitt tildelt krigsmedaljen, forteller "Meddelelser fra skipsfartsdirektøren". I sitt takkebrev ba han Nortraship om å oppbevare medaljen til krigens var slutt, men spurte om de istedet kunne sende ham "knappen og en torpedonål med fire ganger". Dette ønsket var ikke så lett å etterkomme. Det var ganske visst ingen vanskeligheter med knappen, men Nortraship har ikke noen torpedonål som sier et en har "survived four times". De har "Once", "Twice" og "Thrice", men ikke "Four times". Etter en del diskusjon fant man derfor ut at matrosen skulle få en nål for tre ganger pluss en nål for en gang, sum to nåler og fire ganger.

Ved en høytidelighet i Ottawa nylig overrakte Kanadas speidersjer, generalguvernøren, Jarlen av Athlone, det første eksemplar av "Speiderguttboken" trykt i Kanada til den norske minister herr Daniel Steen. I sin tale uttalte uttalte ministeren at den kanadiske gave til det norske speiderguttforbunn, hele 7000 eksemplarer av den norske "Speiderguttboken", ville sette de norske speidergutter istand til uoppholdelig å gjenoppta sitt virke etter at Norge er frigjort. Selv om speiderguttbevegelsen hjemme har vært forbudt under nazi-okkupasjonen, har tyskerne og quislingene ikke greidd å bryte ned speiderånden hos de norske gutter og piker. Det kanadiske speiderguttforbunn har skjenket speidergutt håndbøker i vedkommende lands eget språk til speiderforbundene i Polen, Frankrike, Holland og Tsjekkoslovakia, og flere andre land står for tur. Tiltaket er finansiert ved gaver fra små og store speidere.

Ved den offisielle avskjedsfest i "Little Norway", det norske flyvåpen treningsleir i Canada, 16. febr. 1945 avsluttedes et kapittel Norges historie som vil leve i all framtid. Ingen avskjedsceremoni kunne få med alt, eller finne fullverdig uttrykk for hva "Little Norway" har betydd for norsk ungdom, for Norge, i disse kampens år. Men alle de som hadde møtt fram, 12-13 hundre gjester, til Muskoka 16. febr. og hørte talene, hadde hver især en tilknytning til "Little Norway". Talenes rekke ble innledet av oberstløytnant Reistad. Så fulgte den norske minister i Canada, Daniel Steen, kronprins Olav, representanten for Canadas premierminister, ministeren for luftforsvaret og Leutenent-Governør for Ontario. Fra R.C.A.F. fikk det norske flyvåpen et vakkert kanadisk flagg, og oberstløytnant Reistad kvitterte med å forære et slitt og veltjent norsk flagg til R.C.A.F. Reistad opplyste at

dette flagget var Little Norways kjæreste fordi det var det første som var heist i flyveleiren i 1940.

FRA VERDEN

PRESSEN

BOLIGSPØRSMÅLET I LONDON.
(Fra Vecko-Journalen)

Fra begynnelsen av blitzen 1940 til våren 1944, innen robotbombingen begynte, regner man med 84.000 ødelagte boliger i Storlondon. For robotperioden fra juni til september i fjor får man et tillegg på 23.000.

Hvis krigen plutselig tok slutt imorgen og Englands folk ble demobilisert, ville London stå overfor et kaos som intet fiendeanfall med fly eller flybomber tilnærmedesvis kunne oppnå. Idag går det så noenlunde fordi hundretusenvis av menn er ute og sluss og hundretusenvis av menn og kvinner er i krigsfabrikker ute på landet og andre hundretusener har evakuert av andre grunner. Forfatteren tror at regjeringen må gjøre demobiliseringen betydelig langsommere enn militære grunner skulle tilsi for at London og andre engelske byer skal rekke å ordne med iallfall provisoriske boliger for de som vender hjem. Dette skyldes ikke bare fiendens ødeleggelser. I 6 års krig har all normal byggevirksomhet ligget nede.

La oss nå se på gjenoppbygningsproblemet. Hvis man idag går til London eller landets myndigheter og spør: "Hva skal gjøres med deres berømte offentlige bygninger, museer, kirker, forsamlingslokaler, monumentale minnesmerker osv., og når skal det gjøres?" så slår de fra seg med begge hender - på en unntagelse nær. Alt dette kommer langt nede på prioritetslisten, idag tales man bare om boliger, boliger og atter boliger. Unntagelsen er parlamentshuset, og grunnen er ikke noen patriotisk pietet, men ganske enkelt at det er nødvendig for hele landets liv og etterkrigsrekonstruksjon at parlamentet har ordentlige lokaler. Det er derfor et åpent spørsmål når noe skal gjøres med Westminster Abbey og alle andre store og små kirker som er rammet med museer, teatre o.l. Selv om man i mange tilfeller kan få de nødvendige penger ved private innsamlinger i tillegg til den obligatoriske krigsskadede forsikringen, kommer det ikke på mange år innen bygningsfaget til å finnes arbeidskraft for reparasjon eller gjenoppbygning av slike bygninger. I den mektige korporasjonen som styrer selve City er man selvrigg redd for at regjeringen i sitt iver for boliger skal glemme behovet for gjenoppbygning også av de mange skadede eller ødelagte kommersielle lokaler. Man hevder her at det må finnes forretningslokaler hvor de ansatte kan tjene til leve for boligen.

I London hadde man i begynnelsen av forrige år klart å gjennomføre et strengt program for reparasjon av boliger. Det gjenstod "bare" 142.000. Så kom robotene og ny materiell skade. Etterhånden klarte man å skrape fram nye bygningsarbeidere så man 15. des. var oppe i 182.000 arbeidere. Men bare et fåtall er under 40 år. Målet var at til 15 mars skulle 719.300 boliger som ble skadet under robotoffensiven, gjøres beboelige, og 70 % av målet ble nådd.

Som problem nr. 2 kommer oppgaven å bygge nye boliger. Både konservativer og arbeiderledere innser idag at dette er Englands største indrepolitiske oppgave. De nye byplaner for London er i viktige henseender allerede i full gang, og resten vil komme.

*

(Fra Fremtiden)

De den engelske tankkolonne i begynnelsen av september drønnet inn i Bruxelles, kjente befolkningens begeistring ingen grenser. Befrielse var var over alle. "an kunne ha gjort seg ved alle kollaboratører i en hånd vending. Engländerne fortsatte gjennomsyng, og i et døgn var den helt i motstandsbevegelsens hender. Alt var rede for en Bartolemeusnatt. "an bare 4 kollaboratører ble skutt, mens tusenvis ble arrestert for bli stillet for en lovlig domstol. Det var et strålende bevis for motstandsbevegelsens disiplin og demokratiske rettsbevissthet. Et par dager etter den belgiske hovedstads befrielse fant der stad (ifølge Reynolds News's Bruxelleskorrespondent 19/11) en uformell sammenkomst i Bruxelles mellom sosialdemokrataets, de liberale og det katolske partis leder. De diskuterte ved denne anledningen å anmode regjeringen om å la Pierlot falle når den kom til belgia, ja han ikke hadde "folkets tillit". Korrespondenten skriver videre at grunnen til denne mistillit var at emigrantpolitikeren Pierlot ville "stille klokken tilbake til 1939 med fritt spillerom for storkapitalen som sedvanlig. "enstrepartiene innbefattet mange unge katolikker krever derimot at landets samlede resurser skal utnyttas til beste for hele folket."

Den utbredte skepsis overfor Pierlot i dette spørsmål kan rimeligvis ledes tilbake til følgende:

Ifølge det liberale belgiske blad Dernière Heure sammenkalte 2 ministre i Pierlots kabinett, innen regjeringen forlot landet, 3 ledende bankdirektører: Galopin fra Societe Generale (Belgias største bank), Gerard fra Bruxelles Bank og Collin fra Kredittbank. Disse herrer fikk til oppgave å tjene som "motsatske ledere for sitt land under besettelsen og å opprettholde den belgiske produksjon i så stort omfang som det forekom dem nødvendig." I hvert fall den siste oppgave oppfylte de over enhver forventning. Som den gode og tro tjener i bibelene leverte de ikke bare tilbake de 5 talenter de fikk betrodde, men 5 ganger 5. "Manchester Guardian var etter Belgias befrielse forbløffet over å kunne konstatere at mange belgiske industriforetak ikke bare hadde samme produksjonskapasitet som før besettelsen, men en større. De hadde vært av betydning for den tyske krigsproduksjon og var derfor blitt utvidet. "Selv engelske firmaer hadde fastslått at deres filialer i Belgia langt fra å være ødelagt var et større aktivum enn før. Det er av betydning å opplyse om noen nærmere detaljer i denne forbindelse:

Et av de største industriforetak i Belgia heter A.C.E.C. (Ateliers de Constructions electriques de Charleroi). Snart etter den tyske besettelse overtok dette firmaet lignende foretak Atelier Belge de Construction i Herstal. Denne kjempeindustri innledet et intimt samarbeide med den store tyske virksomhet i samme bransje, Siemens, som derved ble kolossalt avlastet til fordel for den tyske krigsproduksjon. Samtidig innførtes det berømte Bedeaux system i fabrikkene. I begynnelsen av 1941 forsøkte arbeidene for første gang å få forbedret sine kår med det resultat at flere av dem ble utlevert til tyskerne. Senere oppstillet fabrikkledelsen en liste over "kommunistiske elementer" som ble avskjediget. En nattevakt som var mistenkt for å ha hjulpet sabotører med å sprengte et kraftverk ved fabrikkene, ble avskjediget og arrestert av Gestapo. Chefen for dette gløvedige foretak - A.C.E.C. - Devillez, var etter hva den engelske kooperative bevegelses organ "Reynolds News" meddelte 3. desember, fremdeles på fri fot. Han hadde vært anholdt i 2 dager, men ble så løslatt av myndighetene igjen. Innen Belgia ble befridd var han en av de folk som gang på gang ble angrepet i utsendingene fra BFO's belgiske avdeling.

Den belgiske atmosfærematador baron de Launoit som under hele besettelsen arbeidet vennskapelig sammen med Rhinindustrien, var likeledes på fri fot. Og tekstilmagnaten Jansen som oppførte en fabrikk utelukkende beregnet på produksjon for tyskerne, videre kullkongen Nollet som ifølge den engelske utenriksskribent Frank Pitcairn under besettelsen angav flere av sine medarbeidere til Gestapo som deporterte eller drepte dem.

Selve Pierlotregjeringens minister for økonomiske anliggender Delruel kontrollerte under besettelsen Prayon fabrikk som hele tiden arbeidet for tyskerne.

Det er disse kjennsgjerninger man må tenke på når de belgiske motstand-

folk anklaget regjeringen for å se gjennom fingrene med belgias kollaboratører.

Men det voldsomme sammenstøt mellom motstandsbevegelsen og Pærlot ville neppe ha oppstått bare ut fra disse motiver. Det spørsmål som fikk motstandsbevegelsens representant i regjeringen Tsemann og de 2 kommunistiske representanter til å tre tilbake, var avvepningen av den belgiske maquis. Det var i og for seg ikke selve avvepningen, men den måte den ble gjennomført på.

I Frankrike løstes problemet noenlunde friksjonsfritt ved at man innrullerte maquisstyrkene i hæren i de enheter som hadde bestått under kampen, og hovedsakelig med deres egne ledere. De ble innkvartert i de kaserner som var blitt tomme etter tyskerne, og kunne gå igang med en videre trening innen de drar til fronten. I Belgia led ordren kort og godt: "Avlever våpnene!" En ordre som fikk særlig ettertrykk ved at chefen for SHAEF's masjon i Belgia, general Erskine, 16. nov. kom til mikrofonen for å forsikre at de allierte tropper ville hjelpe regjeringen med å sikre opprettholdelsen av "ro og orden". Årsaken til den belgiske regjeringens motstand mot å la motstandsgruppene gå som enheter i hæren etter det franske mønster, er rimeligvis at den frykter at venstregruppene ved stadigvekk å opptre som organiserte væpende enheter ville bevare den makt som de hadde innen de ble avvepnet. Fra belgiske motstandskretser er det blitt framhevet at den gamle fascistiske general van Overstraeten står bak Pierlots beslutning om å reorganisere og oppbygge den nye hær etter "sorterings-" istedenfor etter "inkorporerings-systemet". Dette er blitt meddelt av både News Chronicle og Reynolds News.

Og den belgiske motstand har aldri hatt samme kraft som den franske har oppnådd ved å være samlet under det nasjonale motstandsråd hvis sjef tilmed idag er Frankrikes utenriksminister. I Belgia var motstandsbevegelsen delt i 8 forskjellige grupper med arbeiderpartiene og fagforeningene som de sterkeste. I en kommentar til utviklingen i Belgia 28/11 hevder Pariserbladet Franc Tireur at den belgiske regjering under hele sin eksil i London gjorde alt for å hindre at motstandsgruppene skulle bli samlet under en ledelse.

Der er ennå en meget viktig ting i den belgiske krise: Forsyningsproblemet. Regjeringen har hatt umåtelige vansker med å få bøndene til å avlevere sitt korn og slaktervarer - igjen i motsetning til Frankrike hvor nødten utelukkende skyldes ødeleggelsen av transportnettene. I Belgia har regjering måttet gripe til særdeles drastiske forholdsregler som å sende gendarmene rundt i landsbyene for å rekvirere korn. De metoder som ble anvendt avviker ikke fra dem som ble brukt av tyskerne i Ukraina. Bøndernes uvilje kommer at kornprisen etter deres oppfatning er for lav. Ennvidere fryses størstedelen av deres betalinger inne i bankene. En merkelig omstendighet som berøres av reisende i Belgia er at motstandsbevegelsen synes å være på linje med bøndene.

*

QUO VADIS GERMANIA?

(Fra den danske avis Friheden)

Hitler elsker "lyntempo". Da det ikke er lykkes for ham i lyntempo å erobre hele Europa, sørger han nå for i lyntempo å utrydde det tyske folk, "mein deutsches Volk" som han pleier å si.

Man må være blind for ikke å innse at der for lengst ikke mere er noen tvil om de alliertes seier, men med en sanselse som overgår det bestialske i res det tyske folk som allerede har møtet millioner av søne menn i den beste alder, mot sin fullstendige undergang. Robotvåpnene hjelper ikke, "Volksturm" heller ikke, og allerminst hjelper appellien til verdens menneskelighet med Tysklands nød. For disse prekener er verdens grer døve, skjønt germanernes elendighet er stor nok: Vansattart og Morgenthau's harde krav om at den tyske industri skal elimineres totalt er allerede i vesentlig grad blitt oppfylt ved de allierte luftstyrkers effektive innsats. Kun en brøkdel av Tysklands førkrigsindustri kan overleve den bitre ende.

Det egentlige Tyskland omfatter bare 1/3 mill. kvadratkilometer, men for et år siden holdt herrefolket ytterligere 3 1/2 mill. kvadratkilometer besatt i Europa, av disse er 2 1/2 mill befrikket i det forløpne år. Da det gikk godt for tyskerne, fikk de foruten de okkuperte områders leveranser også en stor del av de nøytrale staters produksjon. Dette er nå ikke mere tilfelle. De

står ennå noen viktige industriområder utenfor deres grenser til deres disposisjon: i Østerrike, Böhmen-Mähren og i Norditalia. Hundretusener av arbeidere i disse land arbeider ennå for tysk regning, men det er bare en svak avglans av den veldige tyske industri som engang beskjeftiget hele Europa.

Ikke bare luftangrep og de sprengninger som tyskerne selv har foretatt i fabrikkene når de trekker seg tilbake, har bidratt til dette. En tysk industris nåværende håpløse situasjon er det sammenlagte resultat av tilintetgjørelsen av boliger, transportmidler, forråd og produksjonsmidler. Ifølge pålitelige vurderinger er 25 mill tyskere blitt hjemløse. De holder til i baraker, kjeldere eller bent fram jordhuler, og selv i disse nøds-hjelpsboliger råder en forferdende plassmangel. På grunn av de stadige angrep mot kommunikasjonsmidlene kan mange arbeidere ikke komme fram til sine arbeidsplasser. Videre lider produksjonen under de mange avbrytelser i gass- vann- og elektrisitetsverkens virksomhet. I mange byer har det ikke vært gass i adskillige måneder, andre steder i Tyskland har man måttet grave brønner for å skaffe befolkningen vann. Forflytningen av mange fabrikkertil kjeldere og andre - ofte fuktige - underjordiske anlegg bidrar heller ikke hverken til å øke arbeidslysten eller til å forbedre befolkningens i forveien ikke altfor gode helbredstilstand.

Tyskerne er blitt et folk av tiggere. De stadig gjentatte innsamlinger har presset fram selv de minste verdier som privatpersoner kunne være besiddelse av. Civilproduksjonen er nå så ubetydelig at hverken nyanskaffelser eller erstatning av gamle ting kan finne sted. De kommer dog først til å få sine penger når den nåværende varemangel er overvunnet. Det overlates således til de neste makthavere i Tyskland å sørge for de millioner av mennesker som ikke eier så meget som en tallerken. Forvaltningen av Tyskland blir ikke noen god forretning for seierherrene. I Tyskland kommer det til å ta mange år før virkningen av denne krig er overvunnet, før de som overhodet overlever den, med primitive og provisoriske midler har gjenfunnet sin helbred og en noenlunde trygg eksisten. Alt dette er resultatet av en meningsløs erobringskrig. Når tyskerne før krigsutbruddet klaget over nøden i sitt land, var det bare et forsøk på å få forært hva der ikke tilkom dem. Netto: denne krig har vist hvoke resurser landet rådet over, og når det før 1939 ikke var likefram overflod på levnedsmidler o.l. i Tyskland, var grunnen framfor alt den at det ble samlet heldige lagre med henblikk på krigsårene.

Nå er det naturligvis ikke så meget tilbake. Stockholmstidningens korrespondent som nettopp er vendt hjem fra Berlin, maler forholdene i Tyskland i meget mørke farver: Forrådene og produksjonsmulighetene er oppbrukt eller tilintetgjort så grundig at tyske kretser regner med at i de første år etter krigen vil 20 mill. tyskere dø av sult, tuberkulose eller lignende, av mangel på de nødvendige midler til livets opphold. Er det utsikten til slik død som får medlemmene av die Wehrmacht og waffen-SS til å kjempe videre? Er det strekken for oppgjøret? Eller hva er det? Tror de kanskje at jo flere allierte skip de senker, desto større forsynninger får de etter krigen? Eller tror de at jo flere allierte soldater de dreper og sårer, jo flere gisler de lemlester og lymfiderer, desto større mulighet vil det bli visse overfor dem når deres siste bakhold er rensset ut?

Quo vadis Tyskland?

*

TO BERØMTE FJELTHERKER.

(Fra det danske blad Friheden og det svenske tidsskrift Nu)

FANSER-PATTON. Hver krig har sine særlige helter - man kan kanskje våge å si: publikumsyndlinger, selv om det ikke passer så godt i denne blodige forbindelse. Og blant heltene i denne krig er Fanser-Patton, sjefen for det fryktede amerikanske panservåpen på vestfronten, en av de mest folkekjære. Han synes uimotstæelig, - og samtidig taus som graven, - en hård mann å se til, men med et vennlig smil nå og da. George S. Patton er opprinnelig kavalerioffiser. Han er - sier amerikanerne - en merkelig blanding av hårdhet og sentimentalitet. Han har skrevet mange dikt som ganske visst ikke er utgitt men som sikkert vil bli det, - og som av kjennere ansees for å være i høy klasse. De sies å minne endel om Kipling. "Han er like veltalende når det gjelder - på rim - å hyldet det skjønne og edle i livet - og når

han skjelder en soldat huden full. I Italia fikk han engang sin avskjed fordi han hadde gitt en nesevis soldat en ørefik, men den affæren gikk i orden igjen, man kunne ikke unnvære tåtton. Samtidig er han rørende i omsorgen for sine menn,

Størst er han som strateg med sin enestående evne til å dra nytte av plutselig oppståtte situasjoner og øyeblikkelige innskytelser. Hans ordre er oftest muntlige - men skriver han dem ned, bruker han 1 side hvor de fleste andre bruker 10. - Han avskyr enhver form for offentlig omtale. Alle krigskorrespondenter som kommer i forbindelse med ham, må høvt og hellig love ikke å skrive noe om hans person så lenge krigen varer. "Fttax?", sier han, "kan dere komme med deres bedømmelse av hva slags general jeg er."

MARSKALK TOIBUHIN. Første gang den store almenhet hørte marskalk Tolbuhins navn var i nov, 1942 da sovjetradion meldte: "Generalmajor Tobuhins tropper påmerket seg særlig under striden." Det gjaldt den blodige strid om Stalin-grad. Senere har Tobuhins navn ofte vært nevnt i Stalins dagsorder samt i militære oversikter. Hans arme har tilbakelagt de 2.000 km fra Stalingrad til Balaton. Den lange marsjen karakteriseres av plutselige gjennombrudd av fiendens front, innringning av store styrker samt mesterlig gjennomførte elvecverganger. Disse operasjoner bragte til slutt marskalkstaven til armestjefen. "Man elsker det berømte gjennombruddet ved Misulven som åpnet vei for gjenerobringen av Donaubeckenet, likvideringen av den sterkt befestede Nikopolj, og Sevastopol's befrielse. Tyskerne trengte 250 dager for å erobre Sevastopol, men Tolbuhins arme rensket byen for fiender på 5 dager.

Marskalk Tobuhin som i likhet med sine våpenbrødre Sjukov, Konjev, Kossovskij m.fl. har 9 sovjetordner, er født i en bondefamilie og bodde til sitt 12 år i sin fødeby. Han flyttet siden til sin bror i St. Petersburg og gjennomgikk der handelskole. I des, 1914 begynte han sin militære bane. Alt etter et halvt år var han fenrik, og da krigen sluttet, var han stabskaptein i tsararmeen. Da revolusjonen brøt ut, gikk Tolbuhin over til bolsjevikene og under borgerkrigen tjenestegjorde han som stabssjef ved det transkaukasiske militærdistrikt.

Personlig er marskalk Fjodor Tolbuhin en enkel og godmodig mann, bredskuldret og med et tiltalende, glattraket ansikt. Han har en ukuelig energi.

*

Vi har fått tilsendt følgende artikkel:

La deg ikke narre.

Nasistene har hele tiden arbeidet for å splitte opp fronten for sine motstandere. Idag er dette deres siste halmstrå at det skal bli splid mellom sårherrene.

Dette gjelder både den ytre og den indre front. Ugså en splittet hjemmefront er fordelaktig for dem; den vil ikke ha noen slagkraft i oppgjøret her hjemme og vil gi vann til agitasmøllen om at naziststyret var likevel bedre enn splittelse og klassemotsetninger.

Derfor har nazispropaganda hele tiden arbeidet med å sette by og land opp mot hverandre. Man de bare få istand et virkelig folkehøst her, da er de langt på vei i sin splittelsespolitikk. Derfor har f.eks. Aftenposten aldri spart på spalteplass for hatske innlegg, ja de har sikkert fabrikkert storparten av de talløse innlegg selv. Her får vi da høre vondspråk om Oslo som byen med det kalde hjertet, og her møter vi bondefiendsk agitasjon, om bønder som svelger i smør og fløsk og tjener grovt på svartebærs.

Naturligvis er det noe riktig i det. Den løgn som ikke har noe sannhet i seg, er helt ufarlig for den er bare dum. Den gjennomførte løgn reknmer alltid et korn av sannhet, men ellers er alt forvridd og fortegnnet.

Dessverre er det vanskelig å stå imot en slik agitasjon gjennom flere år, helst når agitasjonen, som her, ikke åpenbart framtrer som nazispropaganda. Mange har derfor vært naive nok til å la seg smitte av den; i Oslo kan en få høre mange "sannheter" om bøndene, og på landet omvendt.

Det er da noen enkle fakta en skal holde seg klart:
1. Skylden for utskelsene på svartebærden kan likelig fordeles mel-

lom by og land. For en stor del er det oppkjøpere fra byene som har drevet prisene i været. Disse har forresten drevet arbeidet for tyske interesser.

2. Storparten av bøndene har holdt sin stilling ren og har tatt rimelige priser og hjulpet på mangfoldige måter. De fleste bønder sender pakker til slekt og venner i byen.

f.eks. kan nevnes at et lite poststed som før sendte et par tusen pakker i året, i 1944 sendte 40.000 pakker til byene. Et annet sted leverer bøndene varer direkte til byens menighetspleie som kjøper dem til rimelige priser og deler dem ut blant trengende.

3. Naturligvis har landsbefolkningen hatt det best materielt i disse krigsårene. Men ved nøktern ettertanke er det rimelig at produsentene får det noe bedre. "Man skal ikke binde mulen på den okse som tersker." Vi skal heller ikke glemme hvordan bøndene i mellomkrigstiden slet og vidsvære vansker som andre befolkningslag ble spart for. La deg ikke narre av nazipropaganda til å lage en regel av unntagelsene. La deg ikke narre til å være med å splitte opp den norske fronten.

*

Fra Hjemmefrontens Ledelse:

Parselldyrkingen.

Allerede før invasjonen ifjor sendte Eisenhower ut en henstilling om at der måtte dyrkes mest mulig mat i de okkuperte land. Han gjorde oppmerksom på at selv om de allierte armeer hadde befri disse land, ville transportproblemer og andre vansker i forbindelse med krigen bevirke at det ble umulig å klare å forsyne civilbefolkningen med tilstrekkelig mat utenfra.

Vi har sett både i Hellas, Belgia og Frankrike at hans ord har slått til. Håpet om en snarlig befrielse av vårt land, hvor berettiget det enn må være, må ikke få oss til å vise ansvarsløshet. Krigen er ikke slutt selv om Tyskland blir slått. Japan skal også knekkes, og det vil ta lang tid før tilstrekkelige forsyninger kan nå oss. Det er derfor et krav til hver enkelt nordmann at han gjør alt som kan gjøres for å skaffe fram mest mulig mat. De som ikke har gård, må også gjøre sitt. Hver flekk i villahager og parseller må utnyttes til det ytterste. Hjemmefrontens Ledelse venter av alle som kan skaffe seg parsell at de dyrker alt hva de kan klare av poteter og grønnsaker.

*

VESTFRONTENS BROER.

(Fra Nyheter från Storbritannia)

I forbindelse med overgangen over Rhin skriver R.W. Thompson i Sunday Times:

Få menn sker kan forestille seg de veldige problem som henger sammen med broslagning over en bred elv. Vanskeligheten består ikke bare i at Rhinen er bred og dyp, men i at Maas ligger bakenfor den og at alt materiale først må føres over denne elven. Mens briterne kjempet side om side med kanadierne fra Reichswald til Rhinen, pågikk brobygningsarbeidet under vansker som man ha grenset til det umulige. Maas hadde oversvømmet mange ganger sin bredde, og oversvømmelsene varierte natrligvis i høy grad. Ved Gennep hadde man bygget en bro på 1200 meter. 2 dager senere sank vannet, og elvens bredde minskedes med 150 meter. Det tok flere dager innen marken var så tørr at adkomsten kunne benyttes.

På grunn av den varierende vannstand oppstår nye forhold for broslagning og framføring av materiale fra dag til dag, ja fra time til time. Det trenges ca 6000 tonn bromateriale og 7000 mann ingeniørtropper for hver divisjons frontstrekning. Dette gir en forestilling om størrelsen av problemet.

Veiene var et resultat av klem. Det finnes få veier i nord mellom Rhinen og Maas, og mange veier ble bygget på noen dager som skulle ha krevet måneder under fredsforhold. Og over disse veier og Maas' broer ruiler ny materiale fram i endeløse kolonner.

*

Prinsesse Elisabeth er gått inn i de kvinnelige territoriale hjelpetropper, ATS. Den 18 år gamle britiske tronarving har fått en nedersgrad som underløytnant og er begynt å utdanne seg til bilfører i en utdannelsesleir i Syd-England. Prinsessen er gått inn i ATS etter eget ønske og kongen har gitt ordre til at hun skal behandles på nøyaktig samme måte som andre offiserskadetter og ikke ha noen privilegier på grunn av sin personlige rang. Prinsesse Elisabeth er det første kvinnelige medlem av den engelske kongefamilien som har bundet seg til heltids tjeneste i de kvinnelige hjelpetropper.

*

Bak nyheten om at de to tyske filmskuespillere Ludwig Diehl og Paul Hörbiger er blitt dømt til døden for anti-Hitler propaganda, ligger en historie om et opprør mot Gestapo blant tyske teaterfolk. Det begynte med at 50-60 skuespillere i et selskap i Potsdam begav seg til U.F.A.s studios i Habelsborg og rev ned Hitlerbilder og skrev anti-nazi slagord på veggene. Blant dem var imidlertid en angiver, og alle ble arrestert neste morgen. Blant de arresterte var Diehl, Willy Fritsch, filmprodusenten Jacobi og hans frue Manka Röck. En mindre kjent skuespiller, Claud Schmidt, ble øyeblikkelig dømt til døden. Etter henrettelsen strømmet rasende protester inn til Goebbels, Himmler og Hitler. Resultatet var at hundrevis av folk ble sendt til konsentrasjonsleir. Blant dem er Emil Jennings og Veit Harlan. En vet intet om de arresterte kunstnernes skjebne, men en går ut fra at en rekke vil bli henrettet. Ludwig Diehl hadde ifølge Gestapo lenge stått som utgiver for en hemmelig avis "Kunst eller Gestapo?", som fordømte nazismen og oppfordret skuespillerne til å bryte med den.

*

Det meldes fra Reykjavik at det var stor suksess ved salget av julekort til inntekt for Norge. Det var trykket 20.000 kort og prisen var satt til minst i kr. 1

kr.kort. Bare i Reykjavik kom det in 20.000 kr. og i resten av landet litt. En god Norgessvenn kjøpte kort for 2.000 kroner og en dame gav 1.200 for 2 kort. Barn kom med sine sparepenger for å kjøpe kort.

*

Rhinovergangen krevet en helt ny amfibieteknikk, skriver "Sunday Express". Besetningene måtte lære seg å starte de tunge båtene - en LCVP veier 9 og en LCM 26 tonn - fra gjørmete elveboder. Men det verste av alt var at de først måtte transportere båtene hundrevis av kilometer på sønderskutteveier. Når en LCM ligger på transportvognen, er den 23 meter lang, over 1 meter bred og nesten 6 meter høy. Å føre den fram over veier fulle av grus, nathull, provisoriske broer og transportbygater, er ingen lett sak. LCVP-båten er 11 meter lang, har 4 manns besetning og gjør omkring 12 knops fart. I smult vann kan den føre 50 kamputrustede soldater, eller 2 75 mm. granatkastere eller 4.500 liter bensin i dunker. LCM-båten er 15 meter lang helt av stål, har 5 manns besetning og gjør 13 1/2 knop. Den kan laste en panservogn av størrelse og tyngde som en middelstor Sherman-stridsvogn eller 6.000 81 mm. granatkasterprojektiler og 75 105 mm. granater, eller bortimot 34.000 liter bensin.

*

Hundretusenvis av burmaner på den store Mandalaysletten ble reddet fra hungersnød av general Rees' hurtige framrykking. Den japanske kommando hadde forberedt en fryktelig "brente jords politikk" for å starte de allierte. Alle forråd av ris, saker, poteter og vegetabilisk olje som ikke trengtes til de japanske troppenes forsyning, ble samlet i veldige opplag, og meningen var å antenne dem så snart 14. arme nærmet seg. Hadde denne planen lyktes, ville den 14. arme blitt stilt overfor det uløselige problemet å livvære befolkningen. Tusenvis av mennesker ville sikkert sultet ihjel. "eldigv" ble japanerne fullstendig overrumpet av 19. divisjons lynframstøt, og rakk ikke å dekke opplagene.

*

Hold hodet høyt, sier Goebbels. Så blir det lettere å pludere strikker. Med dinglende sktelse A. Andriksen jøssing og harpi

PROKLAMASJON FRA HJEMMEFRONTENS LEDELSE

De allierte soldater kjemper seg inn i Tyskland for å bryte den siste motstand. Vi følger dem i spenning og forventning. Deres kamp er vår kamp, deres seire våre seire.

Norske sjøfolk, flygere og soldater er med i sluttslaget, hver på sin post. Også norske hjemmestyrker er gått til angrep for å hindre fienden i å føre tropper fra vårt land til de angjørende frontene.

Tysklands sammenbrudd er nær; men tiden omkring dette sammenbrudd vil stille større krav til vår offervilje, vår disiplin og vårt samhold enn noensinne før. Den innsats vi yter, vil avgjøre vårt lands lykke for generasjoner framover.

Fienden har planer om å legge vårt produksjonsliv øde. Om så skjer, vil våre hjemmestyrker møte ham med vernet makt. Andre nordmenn må følge de direktiver som i en slik situasjon vil komme fra Den norske regjering, Forsvarets overkommando og Hjemmefrontens Ledelse.

Samtidig prøver fienden å undergrave vår tillit til framtiden og skape splid og mistenksomhet nordmenn imellom. Dette skal ikke lykkes.

Takket være de ættledd som har levd og virket før oss, har vårt folk i mer enn hundre år vært på stadig marsj framover, mot større sosial rettferd, mot en sterkere utjevning klassene imellom, mot en høyere levestandard. Vårt folkestyre, vårt rettssikkerhet, vår rett til å tenke, tale og skrive fritt, vår respekt for den enkeltes menneskeverd bygger ikke bare på grunnlov og lov, disse verdier er også trygt forankret i hver nordmanns sinn. Derfor er vår kamp mot de nazistiske undertrykkere blitt hele folkets kamp, og derfor har alle fiendens forsøk på å slå sprekker i vår front ved å sette samfunnsklasse mot samfunnsklasse, hjemmefront mot utefront, slått feil.

Derfor er også hjemmefronten blitt en folkeorganisasjon, der menn og kvinner fra alle samfunnsklasser kjemper side ved side. Utenfor står bare de som er gått i nazismens tjeneste og de som av svakhet eller frykt undrar sine krefter fra kampen. Innen hjemmefronten spør ingen om politisk parti eller religiøs oppfatning, bare om vilje og evne til strid for Norges frihet.

Hjemmefrontens Ledelse representerer hele den kjempende hjemmefront i intimt samarbeid med våre konstitusjonelle myndigheter utenfor landets grenser. Den er sammensatt av aktive hjemmefrontfolk. Veien til Hjemmefrontens Ledelse går gjennom aktiv og disiplinert innsats innenfor kamporganisasjonene. Den har ligget åpen for menn av alle partier, og alle samfunnsklasser er representert.

Hjemmefrontens Ledelse ser på sin oppgave som løst når krigen er over og vi igjen har lovlig styre i landet; men den and som har preget kampen, må leve videre. Vilje til saklighet og respekt for alle som gjør en innsats i Norges tjeneste har skapt et aktivt samhold over partigrensene. Dette må vi berge over i fredstiden med dens frie meningsbrytning mellom partiene. For den krise vårt folk gjennomlever, er ikke overvunnet i og med at fienden er ute av landet. Det veldige gjenreisningsarbeidet som forestår, vil kreve at vi setter alle krefter inn i full gjensidig tillit.

Hjemmefrontens mål er et fritt Norge renset for nazisme.

Straks krigen er over må vi derfor

1. gjenopprette fullt folkestyre etter Grunnloven, og så snart det er teknisk mulig holde valg til storting og kommunestyre,
2. gjenreise vårt norske rettssamfunn, oppheve alle fiendens politiske lover og forordninger og prøve dommer og administrative avgjørelser på fritt grunnlag.
3. løslate alle politiske fanger, sørge for at de som er deportert til utlandet, blir sendt hjem raskt og trygt, og gi dem som er rammet særlig hårdt av fiendens overgrep, oppreisning og erstatning.
4. få krigsforbrytere og landssvikere hurtig og rettferdig dømt i samsvar med gjeldende lov,
5. slå hårdt ned på dem som har beriket seg på samarbeid med fienden,
6. skaffe tilveie de størst mulige mengder av livsviktige varer og fordele dem på en rettferdig måte.
7. sørge for at alle får nyttig arbeid ved en aktiv beskjeftigelsespolitikk og kontroll med arbeidslivet,
8. gjennomføre et rettferdig forhold mellom priser og lønninger.

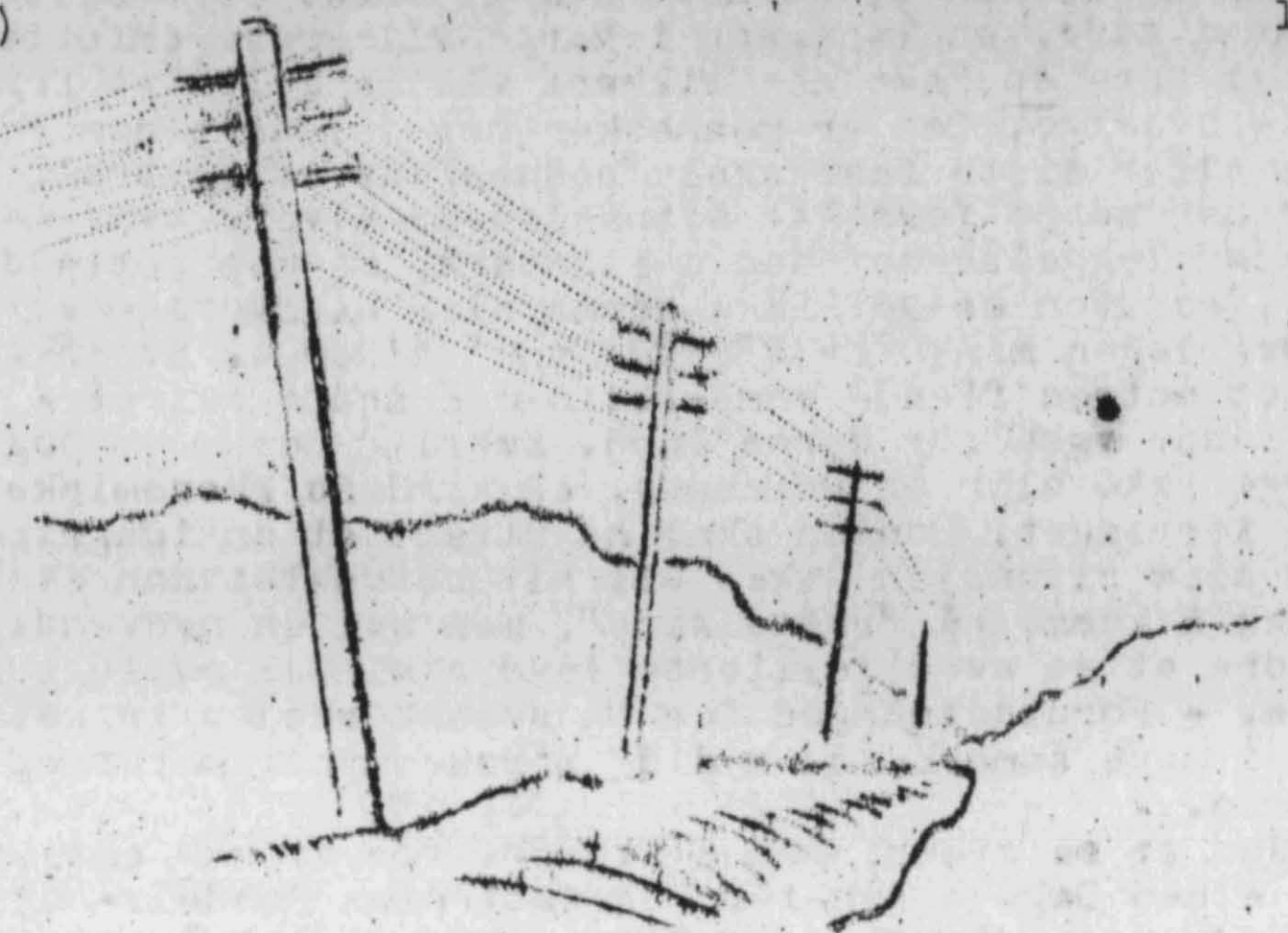
- I framtiden må vi føre en målbevisst og vidsynt politikk med sikte på
1. å trygge Norges frihet og selvstendighet,
 2. å skape et samfunn med sosial sikkerhet og arbeide for alle, å høyne levestandarden ved å gjenoppbygge landet og øke dets produktionskraft,
 3. å la alle evner komme til sin rett ved å gi ungdommen rikere muligheter for opplæring og studium, uansett økonomiske kår,
 4. å fremme solidariteten mellom de forskjellige samfunnsgrupper og styrke nasjonal samkjensle,
 5. å medvirke aktivt til å trygge en varig og rettferdig fred og å oppfylle de forpliktelser som en internasjonal sikkerhetsorganisasjon måtte kreve.

Alle nördmenn ute og hjemme kjemper for
 framtidens frie Norge,
 "Og har vi ikke det land ennu,
 så skal vi vinne det jeg og du!"

FRIHET OG FRED

NR. 15 (32)

1945 (2. årg)

To talende telegrammer

1905:

"NU GJELDER DET Å HOLDE SAMMEN!"

Bjørnson til Michelsen.

"NU GJELDER DET Å HOLDE KJEFT!"

Michelsen til Bjørnson.

1945:

NÅ GJELDER DET BEGGE DELER!

LØSMUNNET SNAKK GIR STØRRE MAKT TIL GESTAPO. HVIS DU VIL KUTTE GESTAPOS FORSYNINGSLINJER, SÅ SKAL DU FØLGE BJØRNSENS OG MICHELSENS ORD. LØSMUNNET SNAKK ER GESTAPOS BESTE FORSYNINGSLINJE. VÆR MED I FRAMSTØTET! ANGRIP GESTAPO! TAUSHET KAN OGSÅ VÆRE KRIGSINNSATS!

Gang på gang er det blitt innskjerpet både fra London og fra Hjemmefrontens Ledelse, hvor farlig det er å snakke i utide. Det er trist at det skal være nødvendig å gjenta dette, det er da så innlysende at alle burde kunne forstå det med en gang. Men det later til at enkelte mennesker tror de gjør seg interessante ved å vise at de har rede på et eller annet, og de forstår ikke at de derved bare viser at de ennå ikke - tross 5 års krig - er blitt voksne, ansvarsbevisste mennesker. Krigens siste del vil sikkert kreve menneskeliv, - la oss ikke øke antallet ved ufer-siktig snakk. Det er alltid bittert når vi mister noen av våre landsmenn, men det er ennå bitrere når det kunne vært unngått.

Får du mistanke om at det foregår noe hos din nabo eller din kollega, så hold dine tanker for deg selv. Gi ikke snakket anledning til å spre seg. Vi trenger alle våre krefter til sluttoppgjøret. Nyssgjerrighet og tankeløshet må ikke få lov til å svekke vår kraft.